

TALE

Samråd om Ligebehandlingsnævnets afgørelse om kompensation for afvisning af at give håndtryk

22. marts 2022

J.nr. 2022 - 754

CALI

Det talte ord gælder

Samrådsspørgsmål K: Vil ministrene redegøre for deres holdning til sagen, hvor to lærerstuderende har fået kompensation efter afgørelse i Ligebehandlingsnævnet, efter en skole ikke ville acceptere deres afvisning af at give hånd til personer af modsatte køn? Hvad vil ministrene foretage sig for at opretholde dansk skik for ligestilling og integration, hvor håndtryk er af afgørende betydning, hvilket står i skærende kontrast til afgørelsen i Ligebehandlingsnævnet? Der henvises til artiklen "Skole diskriminerede to muslimer ved at kræve håndtryk" på [jyllands-posten.dk](https://jyllands-posten.dk/indland/ECE13637199/skole-diskriminerede-to-muslimer-ved-at-kræve-haandtryk/?fbclid=IwAR3wohbjOW2XGmvAIpy-dy380Oh-7gGXhP0nU1J7qF29fjNWwkjJusEflv4Q) den 13. januar 2022. (<https://jyllands-posten.dk/indland/ECE13637199/skole-diskriminerede-to-muslimer-ved-at-kræve-haandtryk/?fbclid=IwAR3wohbjOW2XGmvAIpy-dy380Oh-7gGXhP0nU1J7qF29fjNWwkjJusEflv4Q>).

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Marcus Knuth (KF) og Birgitte Bergman (KF).

Samrådsspørgsmål L: Hvad mener ministeren om, at Ligebehandlingsnævnet har givet to muslimske lærerpraktikanter medhold i, at skolens krav om at lærere skal kunne give hånd, som en del af lærerarbejdet i Danmark, var ulovlig diskrimination og på den baggrund af tilkendt de to en erstatning på 25.000 kr. hver, som betales af kommunen? Er ministeren enig med Dansk Folkeparti i, at sagen er udtryk for et knæfald for islam? Hvad har ministeren tænkt sig at gøre, så sådanne groteske sager ikke i fremtiden kan foregå i Danmark? Der henvises til artiklen "Skole diskriminerede to muslimer ved at kræve håndtryk", den 13. januar 2022 på jyllands-posten.dk.

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Morten Messerschmidt (DF)

[Indledning]

Tak til spørgerne for at indkalde til dette samråd.

Det er aftalt, at jeg starter med at besvare samrådspørgsmålene – og så vil udlændinge- og integrationsministeren supplere besvarelsen.

De sager, der har givet anledning til samrådspørgsmålene, handler om to afgørelser fra Ligebehandlingsnævnet fra 15. december 2021.

Jeg forstår sagerne på den måde, at Ligebehandlingsnævnet er nået frem til, at en kommune har handlet i strid med forskelsbehandlingsloven ved at ophæve to kvindelige lærerstuderendes praktikaftaler på en folkeskole, fordi de af religiøse årsager ikke ønskede at give hånd til en mandlig praktikvejleder.

Jeg har fået oplyst, at kommunen ikke vil anerkende afgørelsen. Ligebehandlingsnævnet har derfor nu – efter ønske fra de to lærerstuderende – indbragt sagen for domstolene.

Det er altså nu op til domstolene at træffe afgørelse i de to konkrete sager. Jeg har derfor ikke mulighed for at gå nærmere ind i de konkrete sager, før der forelægger en endelig afgørelse ved domstolene.

Men jeg vil meget gerne sige lidt om, hvad min – og regeringens – principielle holdning er til, hvordan vi

omgås med hinanden her i Danmark, herunder værdien af et håndtryk.

Jeg vil også sige lidt om lovgivningen på området.

[Holdning til håndtryk]

Min – og regeringens – holdning er helt klar:

Regeringen mener helt grundlæggende, at vi i Danmark skal behandle alle lige. Min grundlæggende holdning er, at Gud har vigepligt i det danske samfund. Uanset hvilken Gud man tror på. Det gælder også i den måde, vi hilser på hinanden. Og det gælder, uanset om man er rig eller fattig, gammel eller ung eller mand eller kvinde.

Håndtrykket er i Danmark en almindelig og traditionel hilseform. Det er en måde at vise respekt for de personer, man hilser på.

Jeg synes, at vi som samfund skal stå fast på, at vi i Danmark har ligestilling mellem kønnene. Det er ikke kommet af sig selv, men fordi generationer før os har tilkæmpet sig retten til det.

Det er ikke rart at få afvist et håndtryk, alene på grund af ens køn. Der er ikke nogen, som skal føle sig mindre værd i Danmark på grund af deres køn. Det skal vi ganske enkelt ikke acceptere.

[Lovgivning]

I forhold til de lovgivningsmæssige rammer, så er religion eller tro et beskyttet kriterie efter EU's beskæftigelsesdirektiv. Direktivet fastlægger en generel ramme for bekæmpelse af forskelsbehandling på arbejdsmarkedet.

Direktivet er implementeret i dansk ret ved forskelsbehandlingsloven.

Det følger af direktivet, at ingen må udsættes for nogen form for direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering.

Det samme følger af forskelsbehandlingsloven, der blandt andet fastslår, at en arbejdsgiver ikke må forskelsbehandle lønmodtagere eller ansøgere til ledige stillinger ved ansættelse, forflyttelse, forfremmelse eller med hensyn til løn- og arbejdsvilkår på grund af deres religion eller tro.

På samme måde må en arbejdsgiver heller ikke forskelsbehandle ansatte for så vidt angår adgang til erhvervsvejledning, erhvervsuddannelse og erhvervs-mæssig videreuddannelse.

Når vi taler om forskelsbehandling, skelner direktivet og forskelsbehandlingsloven mellem direkte og indirekte forskelsbehandling.

Der foreligger direkte forskelsbehandling, hvis en person på grund af for eksempel religion eller tro behandles ringere, end en anden bliver, er blevet eller ville blive behandlet i en tilsvarende situation.

Der foreligger indirekte forskelsbehandling, hvis en tilsyneladende neutral bestemmelse, betingelse eller praksis stiller personer med en bestemt religion eller tro, særlig ufordelagtigt i forhold til andre personer.

Der vil dog ikke foreligge indirekte forskelsbehandling, hvis den pågældende bestemmelse, betingelse eller praksis er objektivt begrundet i et legitimt formål, og midlerne til at opfylde formålet er hensigtsmæssige og nødvendige.

Danske domstole og EU-Domstolen har i flere sager forholdt sig til spørgsmålet om indirekte forskelsbehandling på grund af religion eller tro i sager om ansattes brug af religiøse symboler.

Nogle af jer kan måske huske den såkaldte ”Føtex-sag” tilbage fra 2005. I den sag slog Højesteret fast, at det ikke var i strid med forskelsbehandlingsloven, at Føtex havde retningslinjer, der forbød ansatte med kundekontakt at gå med hovedbeklædning.

Højesteret fandt, at Føtex's beklædningsregler i særlig grad ramte den del af de muslimske kvinder, som af religiøse årsager bærer hovedtørklæde.

Men Højesteret slog fast, at det ikke var ulovlig indirekte forskelsbehandling at nægte en ansat at bære et religiøst begrundet hovedtørklæde.

Formålet med Føtex interne reglementet var at fremstå som en politisk og religiøs neutral virksomhed, hvor medarbejderne fremtræder ens og neutrale.

Det er dog vigtigt at huske på, at hver sag beror på en konkret vurdering.

Det vil være en afvejning af forskellige hensyn, herunder ikke mindst også hensynet til ligebehandling på baggrund af køn, som også er et beskyttet kriterie i lovgivningen.

Det følger af ligebehandlingsloven – som implementerer et andet EU-direktiv – at der ikke finder forskelsbehandling sted på grund af køn, og at enhver arbejdsgiver skal behandle mænd og kvinder lige. Pligten til ligebehandling af mænd og kvinder gælder også for enhver, der driver vejlednings- og uddannelsesvirksomhed.

[Afrunding]

Som jeg startede med at sige, så kan jeg ikke kommentere de to konkrete sager fra Ligebehandlingsnævnet, der efter det oplyste bliver indbragt for domstolene.

Vi må derfor nu i første omgang lade det være op til domstolene at vurdere de konkrete sager. Det hverken kan eller vil jeg blande mig i.

Skulle det vise sig, at kommunen taber sagerne, vil regeringen selvfølgelig studere afgørelserne og se, hvad de måtte give anledning til af overvejelser.

Afslutningsvist vil jeg gerne gentage, at det er min klare holdning, at vi i Danmark skal behandle alle lige. Det gælder også i måden, vi hilser på hinanden – og det gælder uanset, hvilket køn man har.

Som samfund er vi nødt til at stå fast på, at vi i Danmark har ligestilling mellem kønnene. Det hverken kan eller vil vi ikke gå på kompromis med.

Hermed vil jeg gerne give ordet videre til Udlændinge- og Integrationsministeren.

Tak for ordet.